

ת"פ 43663/03/14 - מדינת ישראל נגד וליד בן איברהים גמאעין

בית משפט השלום בבאר שבע

ב' ניסן תשע"ה
22 מרץ 2015

ת"פ 43663-03-14 מדינת ישראל נ' גמאעין

לפני כב' השופט רון סולקין
המאשימה

מדינת ישראל

באמצעות תביעות נגב, עו"ד שירה רוג

נגד

הנאשם

וליד בן איברהים גמאעין ע"י ב"כ עו"ד האיל אבו
גרירה

גזר דין

כתב האישום והשתלשלות הדיון

הנאשם שלפני נותן את הדין בגין עבירות של התפרצות לבנין שאיננו בנין מגורים וגניבה, בניגוד לסעיף 407(ב) לחוק העונשין, תשל"ז - 1973; גניבת קו/מתקן תשתית, בניגוד לסעיף 384א(1) לאותו חוק.

על פי עובדות כתב האישום המתוקן כא/1, בהן הודה הנאשם במסגרת הסדר טיעון, עובר לתאריך 10/11/13, התפרץ הנאשם למתחם השליטה במאגר המים ביתר, בכך שחתך את הגדר ההיקפית, ניסר את הסורגים בכניסה למבנה ונכנס פנימה בכוונה לבצע גניבה.

במעמד המתואר, נגב הנאשם שני מצברים שהיו במקום. כתוצאה מכך, הפסיק מאגר המים לפעול למשך ארבעה ימים ונגרם נזק רב למטעים ולכרמים באזור.

בין הצדדים נקשר הסדר, במסגרתו הודה הנאשם בעובדות כתב האישום המתוקן, ונשלח לחקירת שירות המבחן למבוגרים. הצדדים לא הגיעו להסכמה ענשית ואולם, סוכם במסגרת ההסדר, כי התביעה תטען להשית על הנאשם מאסר בפועל, ואילו ההגנה תוכל לטעון כראות עיניה.

תסקיר שירות המבחן וראיות לעונש

הנאשם הופנה לחקירת שירות המבחן למבוגרים. תסקיר שירות המבחן מפרט נסיבותיו האישיות של הנאשם, צעיר, בן

21, לטענתו עובד אך לא הציג מסמכים מאמתים, בן למשפחה פוליגמית. האב, בתחילת העשור השישי לחייו, זנח את אמו של הנאשם, ונשוי, זו הפעם השלישית, לצעירה בת 27 שנים. האם עקרת בית.

הנאשם טען בפני שירות המבחן, כי הגיע לביצוע העבירה באופן אקראי לאחר ששהה ביער יתיר והבחין במתחם המגודר. לדברי הנאשם, ראה בכך הזדמנות כלכלית ולא שקל את משמעות מעשיו והשלכותיהם על הסביבה.

שירות המבחן התרשם ממי אשר גדל ללא דמויות סמכותיות ומציבות גבולות. יחד עם זאת, בהיותו נעדר עבר פלילי, המליץ שירות המבחן להסתפק בענישה שיקומית בדמות צו שירות לתועלת הציבור ומאסר צופה פני עתיד.

במהלך שמיעת פרשת העונש, השמיעה התביעה, מטעמה, את מר שלום צבי קורסובר, מנהל מאגר המים, בעל הכשרה בתחום מערכות השקיה, המחזיק בתפקיד זה כעשר שנים ועובד בתחום החקלאות וההשקיה באזור מעל עשרים שנה. ההגנה התנגדה להשמעת העד, וניתנה, לענין זה, החלטה מפורטת, שעיקרה - כי תיקון מס' 113 לחוק העונשין, תשל"ז - 1977, לא בא למעט מסמכותו של בית המשפט לשמוע ראיות לענין העונש, וביחוד ראיות בכל הנוגע לנזקים שנגרמו כתוצאה מהעבירות שבוצעו, וזאת לנוכח הוראות סעיף 187(א) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], תשמ"ב - 1982, העומד בעינו, ולא נערך בו כל שינוי, גם לאחר התיקון האמור.

מנהל האתר סיפר, כי מאגר המים ביער יתיר, אשר נבנה לאור כך שצינור המוביל הארצי המגיע למקום (המצוי בגובה של כמה מאות מטרים), אינו עשוי לספק את כמות המים הנדרשת, מחובר לישובים בסביבה, ומשמש להשקיית כ- 750 דונם מטעי פרי, כרמי יין ושדות פרחים, של חקלאים תושבי הישובים באזור. העד סיפר, כי הנזק הישיר הראשוני למתחם אתר מאגר המים בלבד נאמד בסך בן 25 אלף ₪, לאור כך שהמצברים המפעילים את האתר נלקחו באופן שגרם נזק למערכת החשמל כולה והביא לניתוק החשמל באתר. עוד סיפר העד, כי ניתוק החשמל גרם לניתוק המים בישובים באזור ולכך שהחקלאים באזור לא יכולים היו להשקות את שדותיהם במשך ארבעה ימים, וגם בחלוף ארבעת הימים היה צורך לחלק את מכסות המים בין החקלאים, כך שחלקם הצליחו להשקות שוב את גידוליהם רק בחלוף מספר ימים נוספים. אי ההשקיה במועד גרם נזקים של ממש לגידולים החקלאיים, ופגעה בכיסיהם של החקלאים. בנוסף, נפגעה פעילותו של יקב יתיר, בו מופק יין מענבי האזור, לאחר שהענבים הצטמקו, מה שהביא לפגיעה באיכותם.

העד הוסיף והסביר, כי המדובר בעבירות שבוצעו באופן מתוכם ולאחר הכנה מראש, שכן ההתפרצות למבנה הצריכה חיתוך הגדר ההיקפית באמצעות מספרי תיל; ניסור הסורגים; חיתוך כבל חשמלי ממתכת בקוטר של כ- 5 ס"מ, אשר אינו אפשרי כלל בהעדר אמצעים מיוחדים. מערכת האזעקה במבנה נוטרלה, וגם סוללות הגיבוי שלה נותקו על ידי הפורצים, כך שלא הגיעה אתראה לחמ"ל הישובים באזור. גם בחקירתו הנגדית, עמד העד על כך, כי המדובר במעשים מתוכננים מראש, ולשיטתו, בשום אופן אין המדובר בעבירה מזדמנת, שהיא בלתי אפשרית לביצוע במתחם זה.

התביעה לא הציגה הרשעות קודמות בענינו של הנאשם.

ההגנה לא הגישה ראיות לעונש מטעמה.

טענות הצדדים

התביעה עותרת להשית על הנאשם עונש מאסר בפועל; מאסר מותנה מרתיע; קנס ופיצוי לשיקום הנזק שנגרם לאתר, המנוהל על ידי קונסורציום בשליטת הקרן הקיימת לישראל, המועצה האזורית ואיגוד הערים באזור.

התביעה מדגישה, כי המדובר בעבירה שבוצעה לאחר תכנון מוקדם, ובאופן מתוחכם. התביעה מפנה לנזק הכבד שנגרם כתוצאה ממעשי העבירות. התביעה מבקשת לדחות את נסיבותיו האישיות של הנאשם מלפני האינטרס הציבורי.

ההגנה עותרת, כי בית המשפט יחרוג ממתחם הענישה המקובל ויתן בכורה לשיקולי השיקום. ההגנה מדגישה את נסיבותיו האישיות של הנאשם. ההגנה מבקשת, שלא ליתן משקל לעדות מנהל האתר.

בדברו האחרון, בחר הנאשם שלא לאמר דבר בנוגע לעבירות שביצע.

דין והכרעה

העבירות שביצע הנאשם חמורות, הן מבחינת נסיבות ביצוען והן מבחינת הנזק רב ההיקף שנגרם בעטין.

מעשים של פגיעה בתשתיות גורמים נזק עצום הן לציבור כולו והן לגופים המציבים ומתפעלים את מתקני התשתית. הנזק שנגרם לגופים אלה, שלרוב הינם גופים ציבוריים או חברות ציבוריות גדולות, מגולגל, גם הוא, בסופו של דבר, לפתחו של הציבור.

כנגד הנזק הגדול, הסיכוי להיתפס בביצוע עבירות מסוג זה הוא קטן מאוד שכן, אין אפשרות מעשית להציב שמירה על כל מתקן תשתית הפרוס ברחבי הארץ. מה גם, פעמים רבות המדובר במתקנים המוצבים באזורים לא נושבים.

בפסק הדין של בית המשפט המחוזי בבאר שבע בשבתו כבית משפט לערעורים פליליים, הרכב בראשות אב"ד כב' הנשיא השופט י. אלון, עפ"ג 50948-06-12 **אל עביאת נ' מדינת ישראל**, אישר בית המשפט המחוזי עונש שנפסק ע"י מותב זה בגין שלושה אישומים של פגיעה במתקני תשתית (גניבת שני שנאים וכן גניבת מכסה ביוב מפלדה בעיר רהט). באותו מקרה, הושת מאסר בפועל למשך 24 חודשים. עוד הושת עיצום כספי כולל בסך 75,000 ₪, 30,000 מתוכם כקנס והיתרה - בסך 45,000 ש"ח - כפיצוי לחברות התשתית. למערער שם לא היה עבר פלילי משמעותי.

בפסק הדין עפ"א (מחוזי נצרת) 284/08 **הייב נ' מדינת ישראל**, אישר בית המשפט המחוזי עונש מאסר בן 30 חודשים שהושת על מערער שקשר קשר יחד עם ארבעה שותפים נוספים לגנוב כבלי נחושת תת-קרקעיים של חברת "בזק" וזאת לאחר הצטיידות בכלים וברכב. כן הושת, באותו מקרה, עיצום כספי בן 20,000 ₪, בדמות קנס.

בגזר-הדין ת.פ. 11079-03-10 **מדינת ישראל נ' חמידי ואח'** (בענינו של נאשם 2) קבע בית משפט זה מתחם ענישה שינוע בין שנה ועד לשנתיים ומחצה מאסר בפועל, בתוספת מאסר מותנה ועיצומים כספיים משמעותיים, בגין כל עבירה בודדת שענינה פגיעה בתשתיות. היות שמדובר היה שם בשני אירועים שונים של פגיעה במתקני תשתית, נקבע מתחם כולל שינוע עד לארבע שנות מאסר.

מתחם הענישה הנ"ל אושר על-ידי בית המשפט המחוזי, בשבתו כבית משפט לערעורים פלייליים, הרכב בראשות אב"ד כב' הנשיא השופט י. אלון, בפסק-דינו עפ"ג 8891-11-13, תוך שבית המשפט המחוזי אף מוצא לציין, כדלקמן:

העבירות של חבלה והרס של מתקני תשתית חיוניים, הן אחת המכות הקשות שאזור הדרום סובל מהן, מזה תקופה ניכרת. המערער דנן, וחבר מרעיו החליטו בעבור בצע כסף לחבל ולהרוס תשתיות חשמל של מתח גבוה. האחת סמוך לבסיס צה"ל בחצרים, השנייה בסמוך לכביש הראשי בדרך לדימונה. החברה פירקה את השנאים, השחיתה אותם, גרמה מיידית להפסקות חשמל מהותיות - והכל מתוך מטרה לפרק את רכיבי הנחושת שבאותם השנאים.

בית משפט זה, חזר ופסק וחזר בפסק במספר פסקי דין כי יש לנקוט בענישה מחמירה ומשמעותית בעבירות מסוג זה של השחתת תשתיות חיוניות, אשר תשתית החשמל היא אחת מהן.

מתחם הענישה המפורט בגזר הדין קמא לגבי סוג עבירות זה, משקף לדעתנו את המתחם הראוי בעבירות שכאלה. המדובר במתחם הנע כדברי בית משפט קמא בין 15 חודשים ל-48 חודשי מאסר בגין עבירה של השחתת תשתיות חיוניות.

(ההדגשה אינה במקור).

לעניננו, עתרה התביעה למתחם שהרף העליון שלו - מאסר בפועל למשך שנתיים - נמוך יותר מהמתחם שנקבע ואושר על ידי בית המשפט המחוזי, ואינו תואם את מתחם הענישה הנהוג. הגם שלא ניתן הסבר לעתירת התביעה כאמור, הרי, משאין בית המשפט משים עצמו קטיגור, לא יגזור בית המשפט את ענשו של הנאשם מעבר לרף אליו עתרה התביעה.

השיקולים לקביעת הענישה הספציפית במסגרת המתחם נעוצים, בין היתר, במידת הנזק שנגרם למתקן התשתית הרלבנטי; מידת הנזק הסביבתי שגרמו העבירות; מידת התחכום בביצוע העבירות; הסתיעות בעורף לוגיסטי תוך שיתוף פעולה עם אחרים; מיקומם של מתקני התשתית; מידת התעוזה בביצוע העבירות; מידת האנטי-חברתיות העולה מהמעשים. כן יש ליקח בחשבון עברו הפלילי של הנאשם ונסיבותיו האישיות.

לעניננו, מסר הנאשם, בדבריו לשירות המבחן, כי הגיע למקום, לראשונה, ביחד עם אחר, ולאחר מכן שב לאתר בעצמו. אין ראיות לשלול או לאשר טענה זו.

כעולה מעדות מנהל האתר, אותה מקבל בית המשפט כמהימנה, המדובר בהתפרצות שבוצעה לאחר תכנון מראש, אשר הצריכה הצטיידות מבעוד מועד בכלי עבודה מיוחדים, ואף בוצעה בתחכום רב, תוך נטרול מערכת אזעקה

מתוככמת ופגיעה בסוללות הגיבוי שלה; התגברות על גדר היקפית; ניסור סורגי ברזל; ניתוק כבל חשמלי עבה מאוד, שגם היא מצריכה כלי עבודה מיוחדים; ניתוק החשמל במקום, ועוד.

לאור המפורט בעדותו של מנהל האתר, אין לקבל התמונה שניסה הנאשם להציג בפני שירות המבחן, כאילו המדובר בהתפרצות מזדמנת עקב פיתוי רגעי. גם הטענה, כי ביקש למכור המצברים תמורת סך בן 200 ₪, ספק אם הינה הגיונית, ומסתברת, ובכל מקרה אינה תואמת נסיון החיים. אין זה הגיוני, כי תושקענה תעצומות כה רבות לצורך התפרצות למתחם שבעולה מעדות מנהל האתר ניתן להגדירו כמתחם מוגן היטב, וגניבת המצברים, אם הכוונה היתה למכרם בסכום האמור. ניכר, כי הנאשם ביקש למעט מחומרת מעשיו, באופן שאינו עולה בקנה אחד עם המציאות כפי שהוכחה בראיות.

מעשיו של הנאשם גרמו נזקים כבדים באופן יוצא דופן. הנזק הישיר למתקן נאמד בכ-25 אלף ₪. הנזקים לציבור, לרבות ציבור החקלאים, בשלושה ישובים שונים הנסמכים על מאגר המים, חלקם ישובים חקלאיים שיתופיים, בהם מתגוררות מאות משפחות, היו עצומים, והביאו גם לנזקים משניים בהמשך שרשרת אספקת הפירות, כגון נזקים ליקב הנסמך על פירות הגפנים לצורך הכנת יין. זאת, מעבר לאי-הנוחות המשמעותית ולפגיעה באיכות החיים כתוצאה מניתוק מים למשך מספר ימים. ויש לקחת בחשבון, כי המדובר בחקלאים אשר חיים באזור ספר מרוחק, וגם כך מתמודדים עם קשיים לא מבוטלים.

לא נעלם מעיני בית המשפט, כי הנאשם לא נתפס בעבר בעבירות כלשהן, וכי שירות המבחן המליץ

להסתפק בענישה בדמות צו של"צ ומאסר צופה פני עתיד. ואולם, לא הוצגו מטעם ההגנה נימוקים מיוחדים המצדיקים סטייה כה קיצונית ממתחם הענישה. אין טענה כלשהי, כי הנאשם סובל מהתמכרות או ממצוקות חריגות. שירות המבחן התרשם, כי לנאשם אין נזקקות טיפולית, ולא המליץ על שילובו בהליך טיפולי כלשהו. שיקום איננו בבחינת מילת קסם המאפשרת חריגה ממתחם הענישה בכל עת, אלא, הדברים צריכים להיות מבוססים כדבעי ולכלול שילוב של נאשם בתכנית טיפולית מובנית ומוסדרת.

בית המשפט אינו סבור גם, כי ניתן להסתפק, במקרה זה, בענישה על הרף הנמוך של המתחם, וזאת לנוכח הנזקים החריגים וכבדי המשקל שנגרמו, לקבוצה רחבה של אנשים, כתוצאה ממעשיו של הנאשם.

אין להקל ראש במניעת אספקת מים לאזור שלם במשך מספר ימים ובפגיעה כה קשה הן בצידו במתחם אתר המאגר והן בפרנסתם של החקלאים הנסמכים על מאגר זה.

נזקים כה חמורים מן הדין שיבואו ידי ביטויים בקביעת העונש שייגזר. בשים לב לכך, שבמסגרת תיקון מס' 113 לחוק העונשין, תשל"ז - 1977, ניתן מירב המשקל לעיקרון ההלימה, הרי עצמת הנזקים מביאה לנסיגה במשקל שינתן לנסיבותיו האישיות של הנאשם, וזאת גם אם המדובר בנאשם נעדר עבר קודם, אשר לא נדון למאסר בעבר.

הוסף לאמור, תיקון מס' 101 לחוק העונשין, תשל"ז - 1977, במסגרתו הורה המחוקק, בשנת תש"ע - 2009, על החמרת הענישה בעבירות של פגיעה בתשתיות, אשר מאז אותו תיקון, מהוות עבירות מסוג פשע. בכך, גילה המחוקק דעתו, כי היקף התופעה מחייב מתן ביטוי הולם בענשים שיגזרו.

בשים לב למידת התחכום, לתכנון מראש ולעצמת הנזקים - סבור בית המשפט כי ראוי להטיל על הנאשם ענישה על הצד הבינוני של מתחם הענישה.

בנוסף, מוצא בית המשפט לחייב הנאשם בעיצומים כספיים. זאת, משבוצעו העבירות נושא כתב האישום למען בצע כסף.

טענת ההגנה, כי לנאשם אין אמצעים כספיים לעמוד בקנס או בפיצוי שיוטלו, לא נתמכה בראיות כלשהן, ובכל מקרה - כפי שנקבע לא פעם, אין יכולתו הכלכלית של נאשם מהווה נסיבה אותה רשאי בית המשפט לקחת בחשבון בכל הנוגע לחיובו של נאשם בנוגע לרכיב הענישה של פיצוי לנפגע העבירה. זאת, בהיות הפיצוי סעד בעל מאפיינים אזרחיים במשפט הפלילי. כשם שבמשפט אזרחי, אין ניתן משקל כלשהו למצבו הכלכלי של הנתבע, בעת קביעת חיובו בפיצוי - כך הדבר גם במשפט הפלילי.

ראו ע"פ. 5761/05 מג'דלאוי נ' מדינת ישראל:

לגוף הדברים, אין הסכום קשור מטבעו ביכולתו הכלכלית של החייב, כשם שבמשפט אזרחי אין בודקין בקביעת חיוב את יכולתו של החייב, ובהליך אזרחי דבר אחרון זה הוא עניין להוצאה לפועל לענות בו; ולכן הנושא שהעלה בא כוחו המלומד של המערער כעיקר טיעונו, קרי, אי יכולתו הכלכלית של שולחו, אינו יכול לשמש אמת מידה. לכאורה, ואיני מדבר דווקא במקרה דנא, תיתכן סיטואציה שבה ייפסק סכום שבשעת פסיקתו אין החייב יכול לעמוד בו, ולימים ישתפר מצבו הכלכלי אם מהשתכרות ואם ממקור אחר, ויכולתו תשתנה... המחוקק קבע כאמור סכום מירבי. שעה שבית משפט - כבמקרה דנן - מתקרב בקביעתו לסכום זה, אין בכך דופי, שהרי לא בכדי קבע המחוקק את אשר קבע, וכדברי השופט ד' חשין בע"פ 10213/05 פלוני נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] "נזק כללי, וסבל בכלל זה, אין מוכיחים שיעורו, והוא עניין להערכתו של בית המשפט". וככל שהמדובר בגביה, גם אם זו נעשית בדרך גבייתו של קנס אין משמעה שליכותו של החייב, אם אין ידו משגת, אין נפקות; לפי הוראות פקודת המסים (גביה) שעל פיה נגבים הפצויים (סעיפים 77(ג) ו-70 לחוק), ובמיוחד לפי סעיף 5ב(א) לחוק המרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות, תשנ"ה-1995; מרכז זה הוא הגובה את הפצוי. לפי סעיף 5ב(א) רשאי המרכז לפי בקשת חייב לפרוס או לדחות את תשלומו של חוב, אם שוכנע כי היו סיבות סבירות לאי תשלום החוב, כולו או חלקו, במועדו, או כי קיימות נסיבות אישיות מיוחדות של החייב המצדיקות פריסה או דחיה של התשלום כאמור'.

עוד ראו רע"פ 2174/11 לוזון נ' מדינת ישראל ואח':

מן האמור עולה, כי אין פסול בקביעת פצוי גבוה יחסית (ובענייננו לא הגיע לא למירב שבחוק ולא קרב לסכומי הגזילה),

אף מקום שהיכולת הכלכלית אינה גבוהה.

יחד עם זאת, בהעדר נתונים מדויקים על היקף הנזק שנגרם לחקלאים במסגרת הליך זה, יחויב הנאשם, במסגרת גזר הדין דנן, להשיב רק את עלות הנזק הישיר שנגרם למתקן שאיבת המים.

לאחר שבית המשפט שמע את טענות הצדדים, ועיין בתסקיר שירות המבחן, גוזר על הנאשם העונשים הבאים:

- א. 18 חודשים מאסר בפועל, בניכוי ימי מעצרו של הנאשם בהתאם לרישומים בשב"ס;
- ב. 12 חודשים מאסר על תנאי, שהנאשם לא יעבור, בתוך שלוש שנים מיום שחרורו ממאסר, עבירה בניגוד לחוק העונשין, תשל"ז - 1977, פרק י"א, שהיא מסוג פשע;
- ג. 8 חודשים מאסר על תנאי, שהנאשם לא יעבור, בתוך שלוש שנים מיום שחרורו ממאסר, עבירה בניגוד לחוק העונשין, תשל"ז - 1977, פרק י"א, שהיא מסוג עוון;
- ד. קנס בסך 10,000 ₪ או 150 ימי מאסר תמורתו. הקנס ישולם עד ליום 01.01.2016;
- ה. פיצוי לאתר נפגע העבירה בסך 25,000 ₪ ישולם עד ליום 01.01.2016. התביעה תמציא הפרטים לצורך העברת הפיצוי בתוך 14 יום מהיום.

הנאשם יתיצב לריצוי ענשו כעת.

הודעה זכות הערעור.

ניתנה היום, ב' ניסן תשע"ה, 22 מרץ 2015, בהעדר הצדדים.